

Osaamislupauksilla kestävän tulevaisuuden ammattitaitoa

—

Työpajamalli kestävän kehityksen linjaamiseksi osaksi ammatillista opetusta

Tästä materiaalista opit:

- Mitä kestäväen tulevaisuuden tai vastuullisuuden osaamislupaukset ovat?
- Miten osaamislupauksia voi hyödyntää opetuksen uudistamisessa?
- Miten osaamislupausten laatimisprosessi etenee?
- Miten hyödyntää valmista canvas-työskentelypohjaa osaamislupausten laatimisprosessin aikana?
- Miten viedä lupaukset käytäntöön ja arvioida niiden toteutusta?

Kestävän tulevaisuuden tai vastuullisuuden osaamislupaukset

- Kestävän tulevaisuuden osaamislupauksilla sanoitetaan kestävän tulevaisuuden osaamista, joita ammattilaisella on oppilaitoksesta valmistuessaan.
- *Kestävässä tulevaisuudessa vastuullisuus on osa ydinammattitaitoa: tietoja, taitoja, asenteita ja valmiuksia. Niitä opitaan ja arvioidaan osana ammatillisia opintoja. Vastuullisuus rakentuu näin osaksi ammatti-identiteettiä.*
- Kestävän kehityksen osio yhteisissä tutkinnonosissa antaa tarpeellista taustatukea, mutta se on vasta ensimmäinen askel kasvussa vastuulliseksi ammattilaiseksi.
- Oppilaitos voi viedä nämä tärkeät teemat ja tulevaisuustaidot osaksi ammatillista koulutusta kehittämällä opetusta, työelämäyhteistyötä ja osaamisen arviointia *osaamislupausten avulla.*

Mikä on osaamislupaus?

- Konkreettisia lupauksia, jotka oppilaitos antaa työelämälle ja opiskelijoille.
- Perustuvat oman alan tutkintovaatimukseen.
- Voidaan käyttää viestinnässä ja opiskelijarekrytoinnissa.
- Ennen kaikkea ne ohjaavat koulutusta haluamaanne suuntaan.

*Mitä tietoja, taitoja,
asenteita ja valmiuksia
opiskelija tarvitsee nyt ja
tulevaisuudessa?*

Vastuullisuuden osaamislupaus

“Opiskelija toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti”

- Tutkinnon perusteet

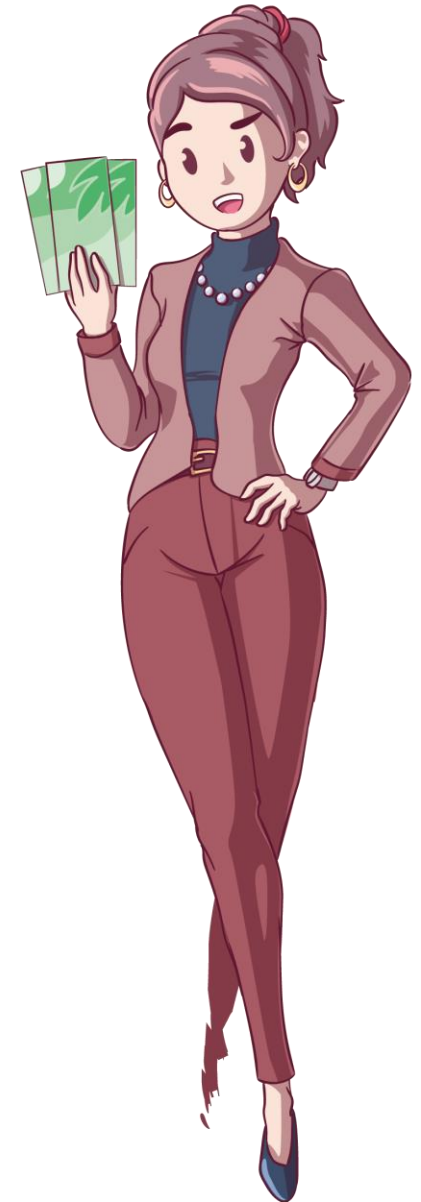
- Ei vielä ohjaa opiskelijoiden tai opettajan toimintaa.
- Monien alojen tutkinnon perusteista löytyy kestävän kehityksen kannalta olennaisia asioita, vaikka niitä ei olisikaan nimetty tällä tavoin

Osaamislupauksen rakentaminen

- Osaamislupaukset luodaan tutkintokohtaisissa tiimeissä.
- Mukaan voidaan ottaa sidosryhmiä, kuten työnantajia, opiskelijoita ja asiantuntijoita.
- Canvas-pohja tukee lupauksen rakentamista.
- Työskentely on kolmivaiheista:
 - ✓ **Ensimmäisessä** vaiheessa otetaan selvää.
 - ✓ **Toisessa** vaiheessa rakennetaan osaamislupaukset
 - ✓ **Kolmannessa** vaiheessa viedään lupaukset käytäntöön ja arvioidaan niiden toteutumista!

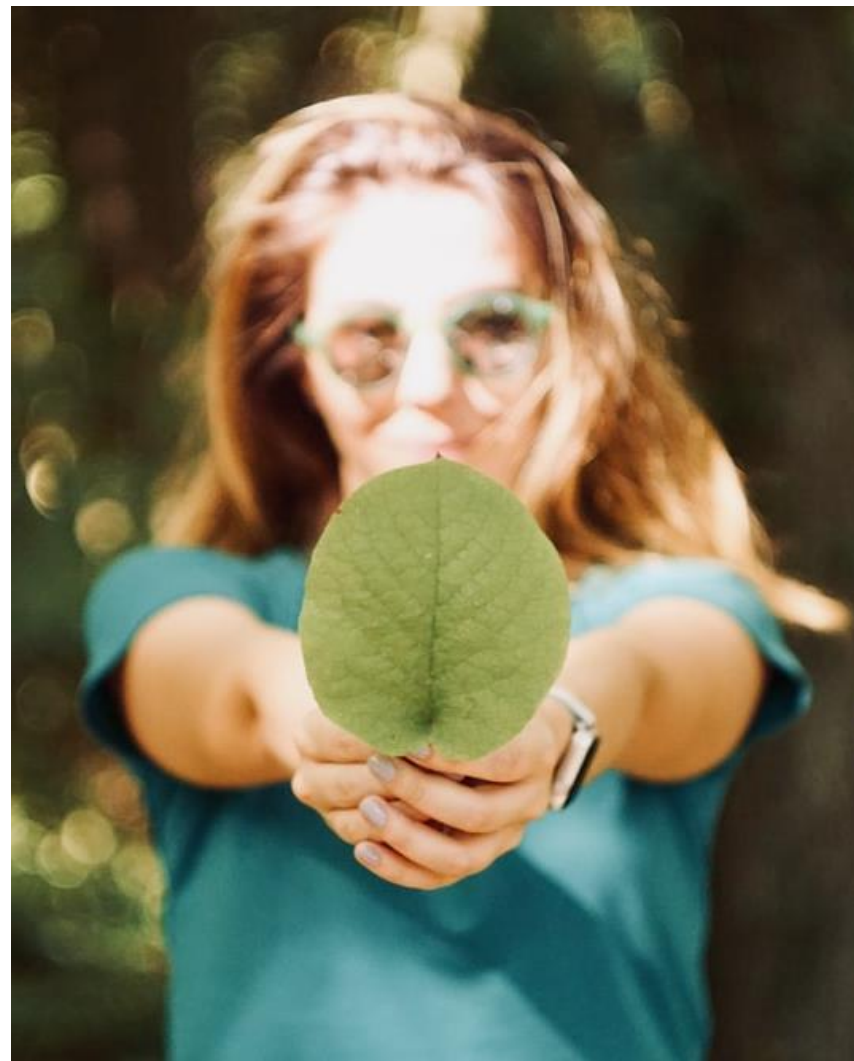
Ota selvää: Lähtökohtia osaamislupaustyölle

- Oman opetettavan aineen tai tutkinnon osaamisvaatimukset ja oppimistavoitteet
- Tutustuminen kestävän kehityksen tavoitteisiin: [Agenda2030 -toimintaohjelma - Kestävä kehitys \(kestavakehitys.fi\)](#)
- Oppilaitoksen omat vastuullisuus- tai kestävän kehityksen työn tavoitteet
- Tutustuminen kestävässä tulevaisuudessa tarvittaviin osaamisiin.
Esimerkiksi:
 - ✓ ILO-hankkeen osaamiskartat: <https://www.oph.fi/fi/palvelut/ilo-ilmasto-osaaminen-0>
 - ✓ Eri alojen vähähiiliset tiekartat: <https://tem.fi/muut-alat>

Ota mallia olemassaolevista lupauksista

- Esimerkiksi FAI, Tredu ja Sakky ovat työstäneet ympäristövastuullisen ammattilaisuuden ja kiertotalouden osaamislupauksia eri aloille
- Tutustu esimerkiksi SAKKYn osaamislupauksiin: <https://sakky.fi/fi/kuntayhtyma/kestava-kehitys>

Tarkastele ja luo kestävän osaamisen lupauksia

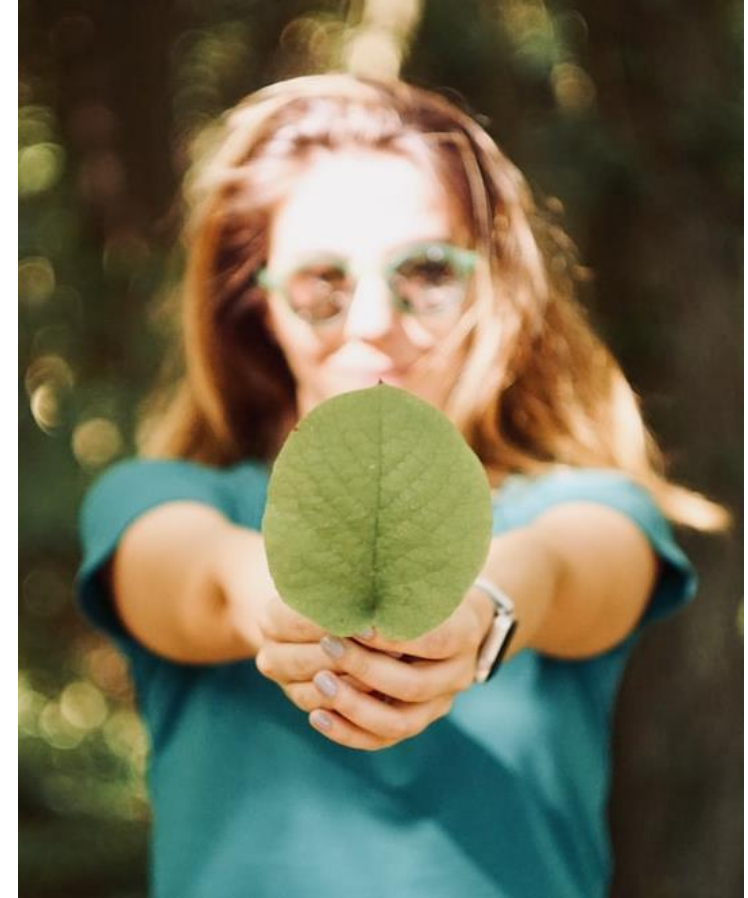
PEILAA OMAN OPETUKSEN OPPIMISTAVOITTEISIIN TAI -TULOKSIIN	Ala-, oppiaine- tai tutkintokohtaisia kestävyysisältöjä (esim. johtaminen)	Yleisiä kestävyysisältöjä
Tietoja	Yritysvastuu ja sen toteutus erilaisissa organisaatioissa, kiertotalouden liiketoimintamallit (johtaminen)	Esim. ymmärrys ilmastonmuutoksen vaikutuksista, kestävän kehityksen käsitteet
Taitoja	Kartoitukset ja laskelmat (elinkaari jne.), vastuullisuusviestinä	Esim. kriittisen ajattelun taito, ympäristöhuolen tunteiden käsittely
Asenteita	Kestävyiden johtaminen, kestävään liiketoimintaan pyrkiminen, esimerkkinä oleminen	Esim. Kestävän elämäntavan merkityksen ymmärtäminen, omiin vaikutusmahdollisuuksiin luottaminen

Lupausten rakentaminen

- Lähtökohdat ovat tiedossa
- Lupausten muodostaminen
 - ✓ Ylätason lupausten ideointi
 - ✓ Ylätason lupausten tarkentaminen mahdollisimman konkreettisiksi
- Miten lupaukset viedään käytäntöön
 - ✓ Opetusmenetelmien, työpaikkayhteistyön ja arvioinnin tarkastelu

Lupausten vertaisarviointi ja palaute eri sidosryhmiltä

Aloita ylätason ideoinnilla (n. 30 min)

Vastuullinen
asiakaspalvelu

Materiaalitehokkuus

Kiertotalousratkaisut

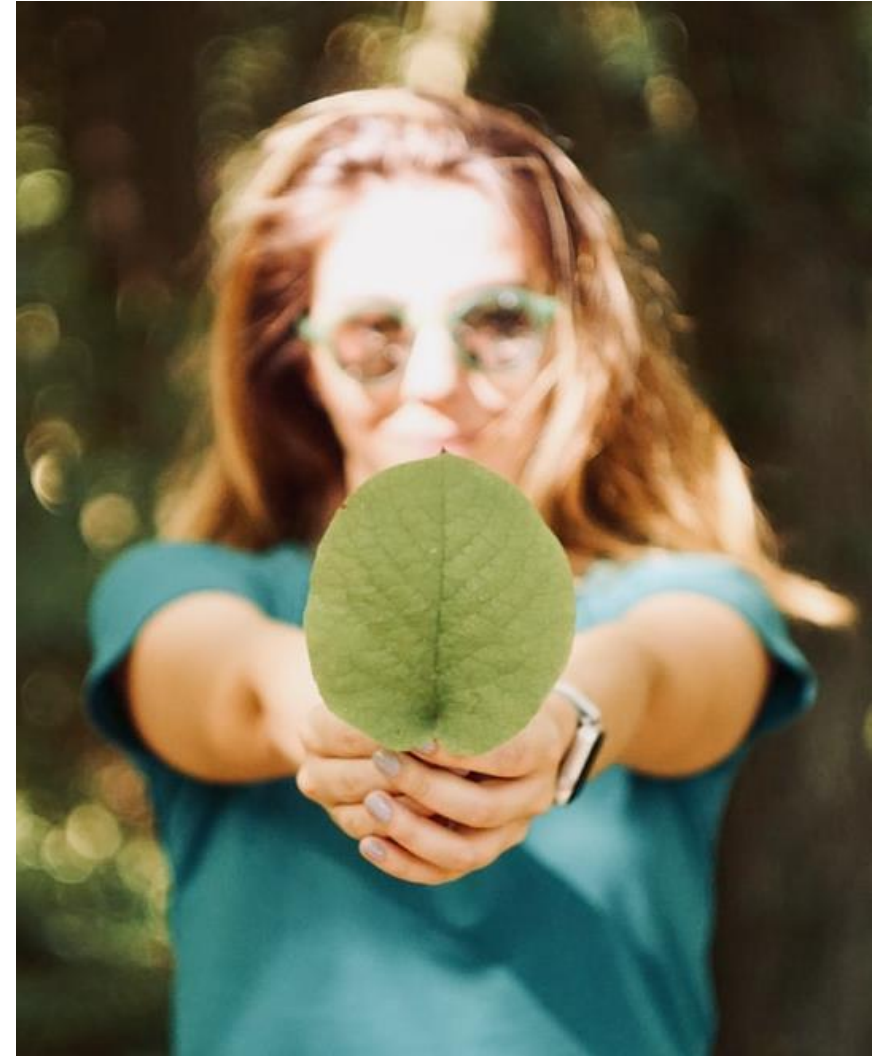
Vastuulliset
tuotantoketjut

Ympäristöjärjestelmien
tunteminen

Tarkenna ylätason lupauksia

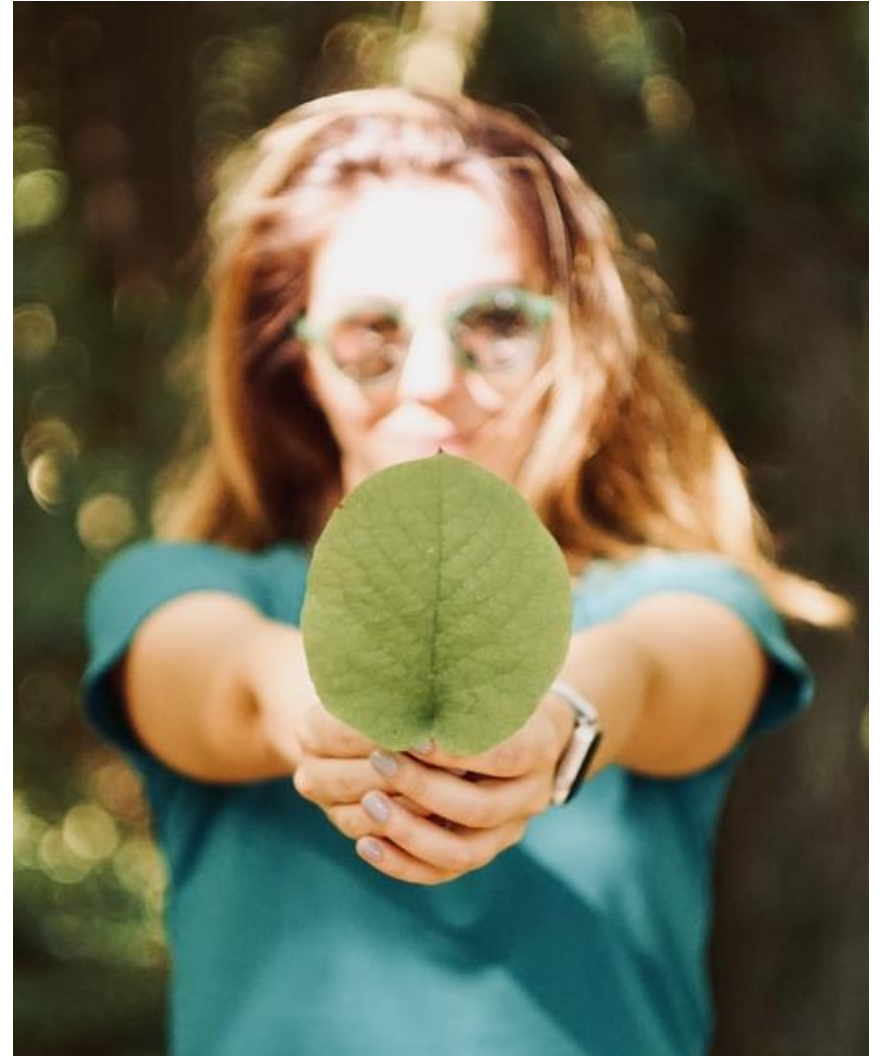
Materiaalitehokkuus voi merkitä, että

- Käyttää raaka-aineita säästävaisesti.
- Tietää, miten voi minimoida hävikin.
- Ymmärtää hankintojen ja varastoinnin merkityksen.
- Huolehtii työvälineistä ja laitteista ja niiden vaatimista huolloista ja korjauksista.

Konkretisoi opetuksen toteutukseen

- Miten lupaus näkyy konkreettisesti opetuksen sisällöissä?
- Miten lupaus konkretisoituu opetuksen arvioinnissa?
- Kuinka lupaus näkyy työssä oppimisessa?

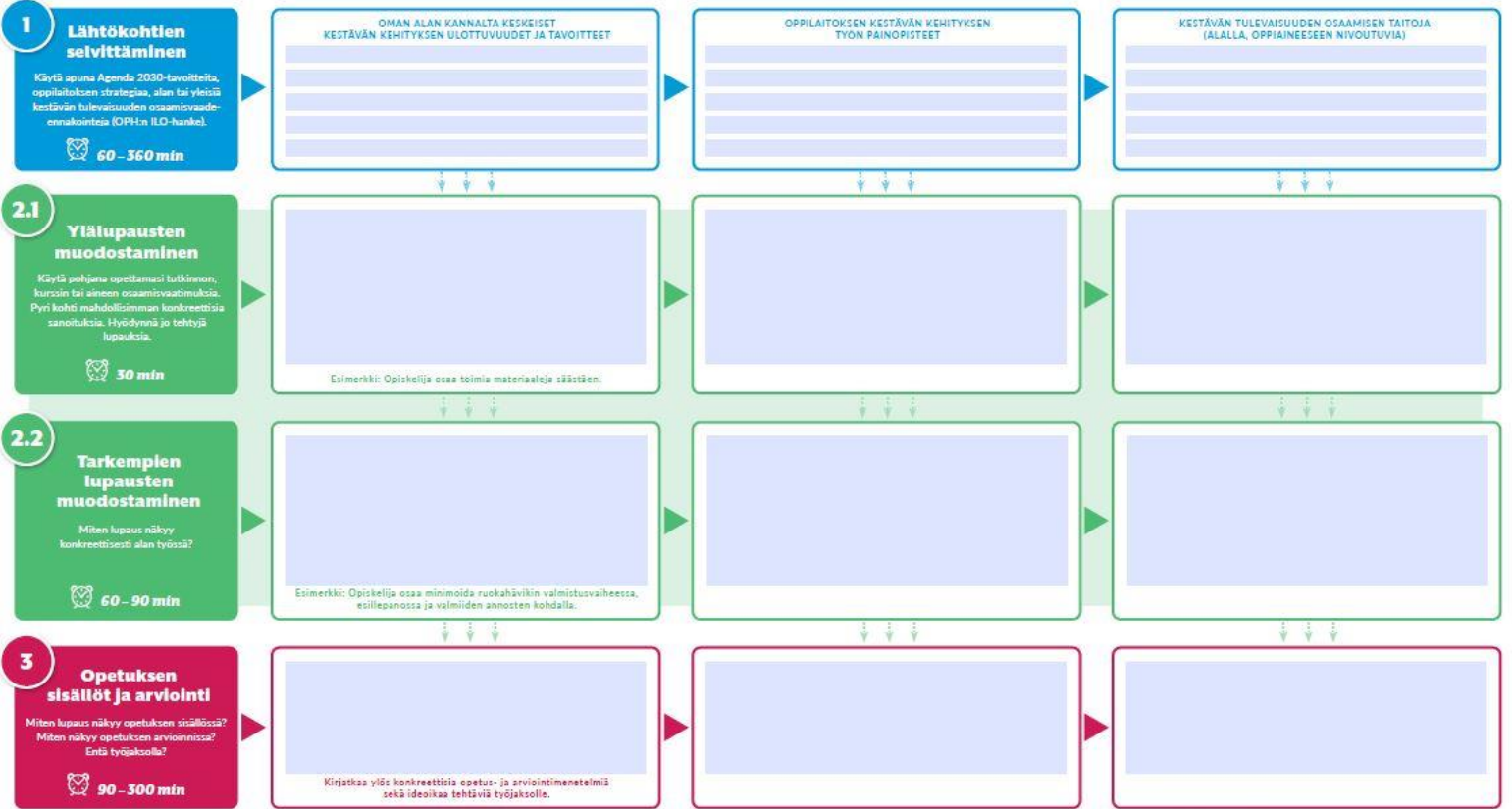
Työpajatyöskentelyn tukena voit käyttää Kestävän tulevaisuuden osaamislupaukset canvas-pohjaa

- Voit tulostaa tai painattaa pohjan
- Voit hyödyntää täytettävää pdf:ää --> Varmista, että et kadota pdf:ään kirjattua tietoa. Ota välillä kuvakaappaus.

Kestävän tulevaisuuden osaamislupaukset

Työpajamalli osaamisen kehittämiseen

TUTKINTO

OSAAMISLUPAUKSET OVAT:

- Konkreettisia lupauksia vastuullisesta ammatillisesta ja osaamisesta
- Viestintä- ja kiertotalouden osaamiselle ja työelämälle konkreettisesti koulutuksen sisältöistä
- Perustuvat oman alan tutkimustuloksiin sekä tulevaisuuden kestävän ammatillisuuden ennakkotietoon

Osaamislupaus työajalla luot kestävän tulevaisuuden osaamislupaukset järjestämällä 1 - 4 työpajaa teille sopivan alkutalun mukaan!

Osaamislupaukset voivat tarkentua myös hillineutraaluden tai kiertotalouden osaamislupauksiksi.

Kirjaa valmiit lupaukset huoneentauluiksi

- Käy lupaukset läpi opiskelijoiden kanssa.
- Viesti lupauksilla työelämäyhteistyökumppaneille ja muille sidosryhmille.

Tarkastele lupauksen toteutumista ja kerää palautetta: Paranna lupauksia säännöllisesti.

  **AMMATTILAISEN
KÄDENJÄLKI** Kestävään osaamiseen!

Kestävän tulevaisuuden osaamislupaukset

Täytä tähän oppilaitos
OPPILAITOS

Täytä tähän tutkinto
TUTKINTO

- Esimerkki: opiskelija osaa minimoida ruokahävikin valmistusvaiheessa, esillepanossa ja valmiiden annosten kohdalla.
- Lupaus 2
- Lupaus 3
- Lupaus 4
- Lupaus 5
- Lupaus 6
- Lupaus 7
- Lupaus 8
- Lupaus
- Lupaus 10

**Lisätietoa Kestävän tulevaisuuden
osaamislupauksista ja tukea lupaustyöskentelyyn
saat Suomen ympäristöopisto Syklistä:**

<https://sykli.fi/ota-yhteytta/>